

Bruksela, dnia 8.4.2016 r.
COM(2016) 209 final

2013/0091 (COD)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

**stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia
Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy
Organów Ścigania (Europol), zastępującego i uchylającego decyzje Rady
2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i
2009/968/WSiSW**

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępującego i uchylającego decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie 27.03.2013
(dokument COM(2013) 173 final – 2013/0091 COD))

Data wydania opinii przez Europejski Komitet Ekonomiczno- nd.
Społeczny:

Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego w 25.02.2014
pierwszym czytaniu:

Data przekazania zmienionego wniosku: nd.

Data przyjęcia stanowiska Rady: 10.03.2016

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Celem wniosku było **dostosowanie Europolu do wymogów Traktatu z Lizbony** przez ustanowienie, w drodze rozporządzenia, ram prawnych Europolu i wprowadzenie mechanizmu kontroli działalności Europolu przez Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe. Założeniem wniosku było również **zwiększenie wydajności, skuteczności i rozliczalności Europolu**. Miało to zostać osiągnięte przez zwiększenie zdolności analitycznych Europolu i wywołanie działań operacyjnych prowadzonych przez państwa członkowskie przy jednoczesnym dalszym wzmocnieniu systemu ochrony danych stosowanego przez agencję. W celu zwiększenia skuteczności agencji i zgodnie ze wspólnym podejściem do agencji zdecentralizowanych celem wniosku było połączenie Europolu z Agencją Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL). We wniosku zaproponowano również dostosowanie zarządzania Europolem do zasad określonych we wspólnym podejściu do zdecentralizowanych agencji UE.

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

Współstawodawcy osiągnęli porozumienie polityczne podczas spotkania trójstronnego w dniu 26 listopada 2015 r.; zostało ono zatwierdzone przez Coreper w dniu 27 listopada 2015 r. oraz przez komisję LIBE w dniu 30 listopada 2015 r.

Poniżej przedstawiono główne różnice między wspólnym stanowiskiem a pierwotnym wnioskiem Komisji.

Połączenie Europolu z CEPOL-em (tytuł, art. 1)

W wyniku powszechnego i silnego sprzeciwu wobec propozycji połączenia obu agencji, wyrażonego zarówno w różnych składach Rady, jak i w komisji LIBE, Komisja zdecydowała się zrezygnować z tego aspektu swojego wniosku ustawodawczego. W międzyczasie przyjęto rozporządzenie reformujące CEPOL. W tekście wspólnego stanowiska nie ma zatem odniesienia do wspomnianego połączenia.

Unijna jednostka ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie (art. 4)

We wspólnym stanowisku ustanowiono przepisy konieczne do funkcjonowania unijnej jednostki ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie, która jest jednym z najważniejszych środków walki z terroryzmem, mającym za zadanie zmniejszenie ilości treści propagujących terroryzm i ograniczenie dostępu do nich. Jednostka ta była nowym elementem w rozporządzeniu, wprowadzonym po atakach terrorystycznych w Paryżu w 2015 r., zdecydowanie popieranym w ramach Europejskiej agendy bezpieczeństwa oraz mającym zasadnicze znaczenie w obecnym kontekście bezpieczeństwa. W tekście rozporządzenia umożliwiono Europolowi przekazywanie danych osobowych z ogólnodostępnych źródeł podmiotom prywatnym, w razie potrzeby w celu wsparcia państw członkowskich w zapobieganiu przestępstwom wchodzącym w zakres kompetencji Europolu, popełnianym lub skutecznianym przez wykorzystanie internetu, oraz w zwalczaniu takich przestępstw.

Przepisy dotyczące zarządzania

Przepisy dotyczące zarządzania przedstawione w pierwotnym wniosku Komisji wynikały ze wspólnego podejścia w sprawie zdecentralizowanych agencji UE. Zarządzenie było jedną z najbardziej kontrowersyjnych kwestii omawianych podczas negocjacji. Współprawodawcy uzgodnili następujące rozwiązania kompromisowe:

a) skład zarządu (art. 10)

We wspólnym stanowisku ograniczono liczbę przedstawicieli Komisji w zarządzie do jednego (zamiast dwóch, jak przewidziano we wspólnym podejściu w sprawie agencji zdecentralizowanych);

b) rada wykonawcza (poprzedni rozdział IV)

We wniosku Komisji przewidziano fakultatywne utworzenie rady wykonawczej, która ma udzielać wsparcia administracyjnego zarządowi i dyrektorowi wykonawczemu. Ze względu na silny sprzeciw współustawodawców wspólne stanowisko nie przewiduje możliwości powołania takiego organu. Komisja zaakceptowała skreślenie możliwości utworzenia rady wykonawczej. Niemniej jednak na podstawie art. 68 wspólnego stanowiska Komisja będzie mogła w przyszłości ocenić konieczność utworzenia rady wykonawczej. Komisja wyjaśniła również tę kwestię w jednej z deklaracji i zobowiązała się do dokonania oceny sytuacji po upływie dwu lat. Aby nie narażać na niepowodzenie przyszłych negocjacji dotyczących wniosku w sprawie Eurojustu, do deklaracji dołączono oświadczenie podkreślające wartość rady wykonawczej w zarządzaniu agencjami UE..

c) Powoływanie dyrektora wykonawczego (art. 54)

Tekst wspólnego stanowiska różni się od procedury zaproponowanej we wniosku Komisji, która była zgodna ze wspólnym podejściem w sprawie agencji zdecentralizowanych (typowanie kandydatów przez Komisję oraz wyznaczanie przez zarząd).

We wspólnym stanowisku określono procedurę, zgodnie z którą dyrektora wykonawczego powoływać ma Rada na podstawie listy kandydatów sporządzonej przez wspólny komitet, składający się z przedstawiciela Komisji i przedstawicieli państw członkowskich.

W świetle wyżej wymienionych odstępstw od wspólnego podejścia w sprawie agencji zdecentralizowanych Komisja postanowiła ogłosić deklarację polityczną, podkreślając, że uzgodniony tekst nie jest w pełni zgodny z zasadami wspólnego podejścia.

Dostęp Eurojustu do informacji przechowywanych przez Europol (art. 21)

Po stanowczym wniosku Parlamentu Europejskiego dostęp Eurojustu do informacji przechowywanych przez Europol został zapewniony wyłącznie pośrednio, w ramach systemu trafieniowego (figuruje/nie figuruje). Jest to zgodne z analogicznym przepisem w rozporządzeniu w sprawie Eurojustu.

Współpraca między Europejskim Inspektorem Ochrony Danych a krajowymi organami nadzorczymi (art. 44 i 45)

We wspólnym stanowisku zacieśniono współpracę między Europejskim Inspektorem Ochrony Danych (EIOD) a krajowymi organami nadzorczymi przy jednoczesnym zapewnieniu niezależności i skuteczności EIOD. Zacieśnienie współpracy ma odbyć się na dwa sposoby:

- a) wprowadzono tzw. radę współpracy jako formalną platformę dyskusyjną dla EIOD i krajowych organów nadzorczych ds. ochrony danych, służącą regularnemu omawianiu ogólnych strategii ochrony danych, opracowywaniu zharmonizowanych propozycji wspólnych rozwiązań wymagających zaangażowania na szczeblu krajowym, badaniu trudności w interpretacji rozporządzenia w sprawie Europolu itd. Nowa rada współpracy nie jest jednak organem decyzyjnym, lecz doradczym;
- b) zacieśniono współpracę na co dzień pomiędzy EIOD a krajowymi organami nadzorczymi (EIOD będzie korzystał z wiedzy fachowej i doświadczenia krajowych organów nadzorczych zawsze przy wykonywaniu swoich obowiązków; odbywać się będą wspólne kontrole EIOD i krajowych organów nadzorczych; Europejski Inspektor Ochrony Danych będzie się konsultował z właściwymi krajowymi organami nadzorczymi w przypadkach dotyczących danych pochodzących z jednego lub kilku państw członkowskich itd.).

Utworzenie rady współpracy zostało zaakceptowane przez Komisję. Aby jednak zapewnić skuteczność i spójność oraz uniknąć niepotrzebnego powielania działań, Komisja wydała oświadczenie, podkreślając, że funkcje sprawowane przez radę współpracy, ustanowioną w rozporządzeniu w sprawie Europolu, zostaną wkrótce przejęte przez Europejską Radę Ochrony Danych utworzoną w ramach reformy ochrony danych (zob. oświadczenie nr 2 w rozdziale 5).

Kontrola parlamentarna (rozdział VIII)

Za pomocą przepisu ogólnego wniosek Komisji zapewniał podleganie działalności Europolu kontroli parlamentarnej, jak tego wymaga art. 88 TFUE.

Podczas negocjacji Parlament Europejski podkreślił potrzebę bardziej szczegółowego określenia sposobu przeprowadzania kontroli parlamentarnej.

W rezultacie do tekstu wspólnego stanowiska włączono utworzenie grupy ds. wspólnej kontroli parlamentarnej. Grupa ta będzie wyspecjalizowanym organem ustanowionym wspólnie przez parlamenty narodowe i właściwe komisje Parlamentu Europejskiego, odpowiedzialnym za polityczne monitorowanie działalności Europolu. Monitorowanie to obejmować będzie m.in. informacje na temat dokumentów z zakresu planowania i sprawozdawczości, konsultacje z Parlamentem Europejskim i parlamentami narodowymi w sprawie wieloletniego programu prac Europolu¹ oraz zapraszanie dyrektora wykonawczego i przewodniczącego zarządu do dyskusji na temat kwestii związanych z Europolem.

4. PODSUMOWANIE

Pomimo zmian wprowadzonych we wspólnym stanowisku jego tekst stanowi najlepszy możliwy wynik, jaki Komisja mogła osiągnąć w ciągu dwuletnich negocjacji z Parlamentem i Radą dotyczących bardzo złożonego wniosku.

Cele Komisji dotyczące reformy Europolu osiągnięto poprzez jego dostosowanie do wymogów Traktatu z Lizbony dzięki zwiększeniu wydajności, skuteczności i rozliczalności tej agencji.

Ze względu na zdecydowany sprzeciw współustawodawców nie udało się w pełni dostosować zarządzania Europolem do zasad określonych we wspólnym podejściu do zdecentralizowanych agencji UE. Komisja odegra pewną rolę w zarządzaniu agencją, tj. będzie ona miała przedstawiciela uprawnionego do głosowania w zarządzie i będzie uczestniczyć w typowaniu dyrektora wykonawczego.

5. OŚWIADCZENIA KOMISJI

1. W sprawie wspólnego podejścia do unijnych agencji zdecentralizowanych

„Komisja przypomina, że uzgodniony tekst nie jest w pełni zgodny z zasadami określonymi we wspólnym podejściu do zdecentralizowanych agencji UE, zatem porozumienie osiągnięte między Parlamentem Europejskim i Radą w sprawie zarządzania agencją pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich przyszłych aktów ustawodawczych. Komisja jest nadal przekonana o korzyściach związanych z ustanowieniem rady wykonawczej w ramach struktury zarządzania Europolem i innych agencji. Komisja przeanalizuje sytuację dotyczącą zarządzania Europolem w ciągu najbliższych dwóch lat, w szczególności w celu ustalenia, czy dalsze propozycje w tym zakresie będą uzasadnione”.

2. W sprawie Rady Współpracy

¹ Grupa ds. wspólnej kontroli parlamentarnej działać będzie również jako organ pośredniczący w konsultacjach z parlamentami narodowymi w sprawie wieloletniego programu prac. Pozwoli to odciążyć Europol od obowiązku konsultowania się z 28 parlamentami narodowymi i Parlamentem Europejskim w sprawie swojego wieloletniego programu prac (jak przewidziano w pierwotnym wniosku Komisji).

„Komisja Europejska uznaje, że po przyjęciu proponowanego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i dyrektywy o ochronie danych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w sektorze policji i wymiaru sprawiedliwości oraz w świetle zapowiedzianego przeglądu rozporządzenia (WE) nr 45/2001, aby zapewnić skuteczność i spójność oraz uniknąć niepotrzebnego powielania zadań, funkcje pełnione przez radę współpracy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu są sprawowane przez nowo utworzoną Europejską Radę Ochrony Danych”.